

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان گیلان

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

(دانشکده دندانپزشکی)

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان :

**بررسی میزان تغییرات فشار خون و نبض بیماران قبل
و بعد از تزریق بیحسی موضعی**

استاد راهنما :

جناب آقای دکتر ابوالفضل باقری

(متخصص پاتولوژی دهان و فک و صورت)

استاد مشاور

جناب آقای دکتر صفا متوسلی

(متخصص جراحی فک و صورت)

پژوهش و نگارش :

بیژن میرسمیعی

شماره ثبت : ۱۱۵۹

سال : ۸۴

مقدمه:

کنترل درد از مهمترین مهارتهایی است که دندانپزشک باید بر آن احاطه کامل داشته باشد و از آنجایی که تزریق ماده بیحسی جدا از اثرات موضعی (local) دارای اثرات عمومی متعددی نیز می‌باشند مطمئناً برای دندانپزشک که به طور روتین و تقریباً در همه موارد درمانهای دندانپزشکی نیازمند تزریق ماده بیحسی می‌باشد الزامی است که این اثرات عمومی را بشناسد و از میزان تغییرات آن آگاه باشد.

آگاهی از میزان تغییرات فشار خون و نبض بیمار حین درمانهای دندانپزشکی علاوه بر اینکه از وقوع بسیاری از اورژانس‌ها جلوگیری می‌کند در Management و کنترل مریض حین ارائه خدمات درمانی اثر بسزایی دارد.

دو عامل عمده باعث تغییرات فشار خون و نبض بیمار در مطب دندانپزشکی می‌گردد یکی عامل اضطراب و دیگری آدرنالین موجود در ماده بیحسی است.

در مورد اثرات آدرنالین دندانپزشک کار زیادی نمی‌تواند انجام دهد فقط با اجرای تکنیکهای صحیح تزریق، نیاز مجدد به تزریق ماده بیحسی و در نتیجه افزایش بی‌دلیل آن را در بدن کاهش می‌دهد.

اما در مورد اضطراب یکی از با ارزشترین هنرهایی که یک دندانپزشک موفق دارا است توانایی وی در جلب اعتماد بیمار و کنترل وی می‌باشد.

در مورد اهمیت این موضوع همین بس که کتابهای قطور بسیاری فقط در مورد کنترل اضطراب و طرز برخورد بیمار نگاشته شده هر ساله مقالات متعددی در مورد روشهای بهتر برخورد با مریض ارائه می‌شوند.

فیزیولوژی فشار خون

فشار خون به معنای نیروئی است که توسط خون بر جدار رگهای خونی وارد می‌شود فشار خون بر حسب میلی‌متر جیوه بیان می‌شود.

فشار خون آئورت بیشترین مقدار بوده و در محل ورود به دهلیز راست، تقریباً تا حد صفر نزول می‌کند. فشار خون وسط دو فاکتور سیستول (فشار خون ماکزیمم) و دیاستول (فشار خون مینیمم) ارزیابی می‌شود دقیقاً به‌داز انقباض بطن چپ فشار خون سیستول را داریم (۱).

بین انقباض عضله قلب فشار خون حالت ایستائی به خود می‌گیرد و پایین‌ترین مقدار آن دقیقاً قبل از انقباض مجدد عضله قلب است (فشار خون دیاستولیک) حداکثر فشار خون برای بالغین ۱۵۰/۹۰ در نظر گرفته می‌شود بالاتر از آن فشار خون بالا محسوب می‌شود. چنانچه فشار خون دیاستولیک پس از چند بار اندازه‌گیری بالاتر از ۱۰۵ باشد نیاز به درمان دارد. فشار دیاستولیک و سیستولیک افراد سالم و بالغ در محدوده زیر طبیعی محسوب می‌گردد.

۱- فشار دیاستولیک بین ۹۰-۶۰ میلی‌متر جیوه

۲- فشار خون سیستولیک بین ۱۴۰-۹۰ میلی‌متر جیوه

فشار خون در نوزادان خیلی کمتر و در حد ۷۰/۴۵ میلی‌متر جیوه بوده و به تدریج که سن بالاتر می‌رود ازدیاد می‌یابد (۱).

در اوایل طفولیت فشار خون حدود ۷۵/۱۰۰ بوده و در هنگام بلوغ ۹۰/۱۴ می‌رسد.